

του Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

Κάποιος από τους Φαρισαίους, που λεγόταν Νικόδημος, άρχοντας των Ιουδαίων (αφού ήταν μέλος του Συνεδρίου που δίκασε τα θρησκευτικό-πολιτικά ζητήματα και Νομοδιδάσκαλος), ήρθε στον Ιησού νύχτα -είτε λόγω ημερήσιου φόρτου εργασίας, είτε από δειλία, διότι φοβόταν μήπως γίνει αντιληπτός από τους Ιουδαίους- και του είπε: «Διδάσκαλε, γνωρίζουμε πως ο Θεός σε έστειλε να διδάξεις. Γιατί κανείς δεν μπορεί να κάνει αυτά τα θαύματα που κάνεις εσύ, αν ο Θεός δεν είναι μαζί του». Ο Νικόδημος, βλέποντας τα μοναδικά θαύματα του Ιησού, φαντάστηκε δηλαδή ότι πρόκειται για μεγάλο προφήτη του Θεού και μόνο. Ο Ιησούς, πιστεύοντας ακράδαντα στην ελευθερία του ανθρώπου, δεν ενοχλήθηκε από αυτό, αλλά του είπε: «Σε βεβαιώνω, πως αν δεν γεννηθεί κανείς 'από ψηλά' δεν μπορεί να δει τη βασιλεία του Θεού». Δηλαδή αν δεν λάβει κάποιος τη Χάρη του Θεού μέσω της πίστεως, του βαπτίσματος και της αγιοπνευματικής στη συνέχεια ζωής του, δεν μπορεί να σωθεί.

Λέγει προς αυτόν ο Νικόδημος (που δεν κατάλαβε τι σημαίνει "πνευματική αναγέννηση"): «Πώς είναι δυνατόν ένας άνθρωπος, γέροντας πια, να γεννηθεί ξανά; Μήπως μπορεί για δεύτερη φορά να μπει στην κοιλιά της μητέρας του και να γεννηθεί;» Ο Ιησούς τού απάντησε: «Σε βεβαιώνω, πως αν κανείς δεν γεννηθεί από νερό και Πνεύμα, δεν μπορεί να μπει στη βασιλεία του Θεού». Και του εξηγεί έτσι ότι το μυστήριο του βαπτίσματος είναι αυτό που του προσφέρει τη Χάρη του αγίου Πνεύματος, για να συνεχίσει την εν Χριστώ ζωή του. «Εκείνο που έχει γεννηθεί από τη σάρκα είναι σάρκα και εκείνο που έχει γεννηθεί από το Πνεύμα είναι πνεύμα», του λέγει. Ήτοι, όπως αυτό που γεννιέται δια του αίματος και της βιολογικής σχέσης είναι φυσικό και σωματικό, έτσι και εκείνοι που αναγεννιούνται δια του βαπτίσματος και δια της Χάριτος του παναγίου Πνεύματος είναι πλέον υιοθετημένα παιδιά του Θεού και ζούνε, από εδώ και τώρα, πνευματικά και ως νέες κτίσεις.

«Μην απορείς, του λέγει ο Θεάνθρωπος, που σου είπα ότι πρέπει να γεννηθείτε από πάνω. Ο άνεμος φυσάει όπου θέλει και ακούς τη βοή του, αλλά δεν ξέρεις από πού έρχεται και πού πηγαίνει. Έτσι συμβαίνει και με καθέναν που γεννιέται από το Πνεύμα». Δηλαδή, δεν μπορεί να καταλάβει νους ανθρώπου τη δύναμη και ενέργεια του θείου Πνεύματος (που κατανοείται μόνο ενδο-Τριαδικώς), αφού, ακόμη και στο φυσικό επίπεδο, ούτε και αυτός ο άνεμος μπορεί να τιθασευτεί και να γίνει αντιληπτό το κατά πώς πνέει. «Πώς μπορούν να γίνουν αυτά τα πράγματα;», ρώτησε αμέσως μετά ο Νικόδημος. Ο Ιησούς τού αποκρίθηκε: «Εσύ είσαι διδάσκαλος του Ισραήλ και αυτά δεν τα ξέρεις;» Άραγε Νικόδημε, είναι σαν να του έλεγε, ξέχασες μήπως τα μεγάλα και ποικίλα θαύματα του Θεού στη ζωή του Αβραάμ και των Πατριαρχών, την Θεοφάνεια στον Μωυσή, τις δέκα πληγές στον Φαραώ, την θαυματουργική Έξοδο από την Αίγυπτο, την διάνοιξη της θαλάσσης, την θεία προστασία των Ιουδαίων στην έρημο, την εξ ουρανού τροφή και το ποτό που τους έστειλε, τη ζωή των προφητών κ.λπ., και εμφανίζεσαι τώρα ολιγόπιστος;

«Αλήθεια σου λέγω, συνεχίζει ο Κύριος, ότι ενώ σας μιλώ για εκείνο που γνωρίζω, και μαρτυρώ για εκείνο που έχω δει (ως Θεός), τη μαρτυρία μου δεν τη δέχεστε (ούτε θα την δεχθείτε δηλαδή εσείς οι Ιουδαίοι). Αν δεν με πιστεύετε όταν σας

μιλώ για τα γήινα (περί βαπτίσματος και σωτηρίας ανθρώπων), πώς θα με πιστέψετε αν σας μιλήσω για επουράνια πράγματα»; (για την προαιώνια δηλονότι γέννησή μου από τον Πατέρα και την Θεότητά μου, που υπερβαίνουν κάθε νοητική προσέγγιση). Αυτό μόνο θα σου διορθώσω-αποκαλύψω Νικόδημε, σήμαιναν τα λόγια Του παρακάτω: «Με ονόμασες διδάσκαλο και με θεωρείς απλά εκ Θεού προφήτη. Έχεις όμως ακούσει για κανέναν προφήτη που να κατέβηκε από τον Ουρανό (γέννηση του Χριστού δια της Παναγίας Θεοτόκου και του Παρακλήτου), να ξανανέβηκε στον Ουρανό (40 ημέρες μετά την ανάστασή Του) και να βρίσκεται ταυτόχρονα πάντα στον Ουρανό, όπως σε εμένα συμβαίνει ως Θεός που είμαι; Άρα δεν είμαι απλός άνθρωπος!», ήθελε θεολογικά να του πει.

Και για να μιλήσει για την διοχετευθείσα -ένεκα της αγάπης του Θεού, και μέσω της σταυρικής Του θυσίας- Χάρη προς τους ανθρώπους, του εξηγεί ένα σπουδαίο ιστορικό-θεολογικό γεγονός από την Παλαιά Διαθήκη: «Όπως ο Μωυσής είχε κρεμάσει ψηλά το χάλκινο φίδι -για να το βλέπουν οι Ισραηλίτες που είχαν δαγκωθεί από τα δηλητηριώδη φίδια στην έρημο και να θεραπεύονται- έτσι και ο Υιός του Θεού θα κρεμαστεί (θα υψωθεί) επί του Σταυρού, θεωρούμενος ως εγκληματίας, για να λυτρώσει το ανθρώπινο γένος από την αμαρτία. Και όπως οι δαγκωμένοι από τα δηλητηριώδη ερπετά Εβραίοι σώζονταν ατενίζοντας το φίδι, έτσι και όσοι προσβλέπουν στον Σταυρόν του Κυρίου, και ζουν ευσεβώς και εν μετανοία, σώζονται από τα δαγκώματα του νοητού όφεως, που είναι ο διάβολος, η αμαρτία και ο θάνατος, και κληρονομούν την ανέσπερη βασιλεία του φωτός». Με τα αποκαλυπτικά αυτά λόγια προλέγει ο Ιησούς όσα θα επακολουθήσουν, ώστε όχι μόνο να φανεί ότι γνώριζε ακριβώς (ως Θεός) τι θα συμβεί, όχι μόνο να φανεί ότι με τη θέλησή Του σταυρώθηκε προς χάριν όλων, αλλά και για να χαρίσει στον ωραίο εσωτερικό κόσμο του Νικοδήμου ένα επιπλέον στήριγμα πίστης, τη στιγμή της μεγάλης δοκιμασίας όλων, όταν δηλαδή ο Σωτήρας θα βρίσκεται κρεμασμένος πάνω στο Σταυρό και θα απορούν για το ποιος τελικά είναι.

«Διότι τόσο πολύ αγάπησε ο Θεός τον κόσμο, εξηγεί ο Ιησούς, ώστε παρέδωσε (στο θάνατο) το μονογενή του Υιό, για να μη χαθεί όποιος πιστεύει σ' Αυτόν, αλλά να έχει πρόσβαση στην μακαριότητά Του. Γιατί, ο Θεός δεν έστειλε τον Υιό του στον κόσμο για να καταδικάσει τον κόσμο (οι Ιουδαίοι νόμιζαν ότι μόνο το δικό τους έθνος θα εξαιρεθεί, αλλά εδώ ο Χριστός εφαρμόζει δίκαια κριτήρια για όλους), αλλά για να σωθεί ο κόσμος δι' Αυτού. Εκείνος που πιστεύει σ' Αυτόν (και πράττει έργα άξια μετανοίας) δεν χάνεται. Αυτός όμως που δεν πιστεύει έχει ήδη απολέσει την εαυτού σωτηρία (εννοείται αν δεν μετανοήσει μέχρι το τέλος της ζωής του), γιατί δεν έχει πιστέψει στο όνομα του μονογενοῦς Υιού του Θεού και δεν μπορεί ως εκ τούτου, ως ατελής, να διέλθει ευφραινόμενος, δια του ακτίστου φωτός, εις την αιώνια θεία κατάπαυση. Νά ποια είναι εξάλλου η πνευματική ζημιά: Το φως ήρθε στον κόσμο, για να φωτίσει και θερμάνει τούς εις την ψυχική και καρδιακή παγωνιά μένοντες. Οι άνθρωποι όμως αγαπούν περισσότερο το σκοτάδι (την απιστία, αίρεση, κακία και αμαρτία), παρά το φως (το πρόσωπο του Κυρίου και την ορθή πίστη), γιατί τα έργα τους είναι πονηρά. Κάθε άνθρωπος που πράττει έργα φαύλα μισεί το φως (ξεπέφτει οικειοθελώς από την αλήθεια) και δεν έρχεται στο φως (αυτοκρίνεται, γιατί δεν θέλει ο ίδιος να σωθεί), γιατί φοβάται μήπως γίνουν φανερά τα έργα του (και ελεγχθούν). Όποιος όμως κάνει πράξεις αγαθές, και

σύμφωνες με την αλήθεια του Θεού, αυτός έρχεται στο φως γιατί ποθεί το φως. Για να γίνει φανερό ότι τα έργα του έχουν γίνει κατά Θεόν» (Ιω. 3,1-21).

Οι άνθρωποι απορρίπτουν λοιπόν το θέλημα του Θεού, περισσότερο γιατί τα έργα τους είναι πονηρά και σκοτεινά, και λιγότερο από άγνοια. Αν ακόμη και οι φυσικές επιστήμες απαιτούσαν ηθική, λίγοι θα πλησίαζαν σ' αυτές, έλεγε εύστοχα μεγάλος Γεωμέτρης. Τα πάθη στην Ορθόδοξη ασκητική θεολογία αντιμετωπίζονται ως διαστροφή των ψυχικών δυνάμεων και παρομοιάζονται με σκούρες κουρτίνες, που εμποδίζουν τις ηλιακές ακτίνες (τη θεία Χάρη) να ζεστάνουν και θεραπεύσουν τον άνθρωπο. Αντίθετα, οι συμφώνως με την αυθεντική φύση ζώντας, καλοί, αγνοί και ταπεινοί δηλαδή άνθρωποι, προστρέχουν αυθόρμητα προς το φως της Χάριτος του Θεού, όπως η μέλισσα γυρεύει το νέκταρ και το ελάφι τα καθαρά και ψυχρά ύδατα για να ξεδιψάσει. Ο Χριστός, με τη γέννησή του, τη διδασκαλία, τα θαύματα, το σταυρό και την ανάστασή Του, άναψε έναν άκτιστο ήλιο, που ακτινοβολεί στο κέντρο της ανθρώπινης ζωής και κάθε δραστηριότητάς μας, ενώ επισημαίνει μονίμως πως υπάρχει Θεός και ανάσταση νεκρών. Στο χέρι μας είναι να φωτιστούμε και να ζεσταθούμε και, ζώντας εν αγάπη, δια των μυστηρίων της Εκκλησίας και εν ταπεινώσει, να οδηγηθούμε στον πνευματικό λιμένα της σωτηρίας, που λέγεται παραδείσια τρυφή και ανάπαυση.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

“Εκείνος, Ο Ιησούς Χριστός”, Επισκόπου Αχελώου Ευθυμίου, εκδ. Γρηγόρη, Αθ. 2002

“Ερμηνεία των Τεσσάρων Ευαγγελίων”, Βαρθολομαίου Γεωργιάδου, επισκόπου Κορίνθου, εκδ. Δημιουργία, Αθ. 1992

“Τα Τέσσερα Ευαγγέλια και Πράξεις Αποστόλων”, αρχιμ. Τιμοθέου Κιλίφη, Αθ. 1999